

3.12.2021
SP/FIVA-EI RAJOITETTU
Julkinen

Maksuneuvoston 16. kokous

Aika 19.11.2020 klo 13 - 15

Paikka Teams-kokous

Maksuneuvoston puheenjohtaja, Tuomas Välimäki avasi maksuneuvoston 16. kokouksen ja toivotti osallistujat tervetulleiksi. Uutena maksuneuvoston jäsenenä kokoukseen osallistui Valtionvarainministeriön ICT-johtaja Jarkko Levasma.

Ensimmäisessä asiakohdassa Meri Sintonen Suomen Pankista kertoi ensin tuoreimmasta Suomen Pankin teettämästä kuluttajakyselystä ja sen jälkeen hänen laatimastaan käteisen saatavuuden analyysistä. Kuluttajakyselyn perusteella korttimaksujen osuuden lakipiste yleisimpänä päivittäisostosten maksutapana on saavutettu ja mobiilimaksu vie korttimaksujen osuutta. Käteistä ensisijaisesti käytäviä on edelleen noin 500 000. Käteisen rahan nostamisessa ensisijainen kanava ovat käteisautomaatit sekä niiden jälkeen pankki-konttorit. Kauppojen kasoilta tehtyjen nostojen osuus on vain noin 1 % käteisnostoista. Käteisen saatavuuden analyysissä tarkasteltiin automaattien ja suomalaisten asuinpaikkojen sijoittumista maantieteellisesti ja todettiin, että suomalaisilla on teitä pitkin keskimäärin matkaa lähimmälle nostoautomaatille 3,3 kilometriä. Alueellinen vaihtelu tässä on suurta ja 1,9 % prosenttia suomalaisista asuu alueella, joista matka käteisautomaatille on yli 20 kilometriä. Nämä matkat voivat haja-asutusalueella myös kasvaa merkittävästi, jos automaattiverkko harvenisi.

Keskustelussa aiheesta pankkien ja Finanssialan edustajat totesivat, että tarkastelun kokonaisuudessa tulisi huomioida myös mahdollisuus nostaa käteistä kauppojen kassoilta, joka on osaltaan parantanut käteisen saatavuutta. Lisäksi on syytä kunnioittaa ihmisten valintaa asuinpaikkojensa luonteen suhteen ja tarjota palveluita ensisijaisesti taajamissa. Suomen Pankin osalta todettiin, että käteisen saatavuus kaupoista ei toteudu yhdenvertaisesti kaikille kuluttajille. Vertailukohtana esimerkiksi Norjassa asiaan on luotu yhteinen säännöstö ja sen kautta tasapuolinen asetelma. Valtionvarainministeriön edustaja kertoi käteiseen liittyvän mahdollisen sääntelyn olevan vielä selvitysvaiheessa Euroopan tasolla ainakin ensi vuoden alkupuolelle saakka. Kansallisen tason tarve lainsäädännön muutoksille voidaan tarvittaessa arvioida noiden selvitysten jälkeen. Keskustelua aiheesta ja sen työstämisestä eteenpäin kansallisella tasolla toivottiin tehtävän maksuneuvoston käteisalaryhmän kautta ja Suomen Pankki lupasi kutsua ryhmän kokoon.

3.12.2021
SP/FIVA-EI RAJOITETTU
Julkinen

Toisena aiheena Jussi Leskinen Kyberturvakeskuksesta antoi katsauksen finanssitoimialalla kuluttajiin kohdistuvasta kyberrikollisuudesta ja sen viimeaikaisesta kehityksestä. Erityisesti pankkitunnusten kalasteluyritykset ovat lisääntyneet merkittävästi ja niiden tunnistaminen huijauksiksi on tullut vaikeammaksi. Suomi ei enää ole näiden määrässä tai laadussa jäljessä kansainvälisestä kehityksestä ja suojassa pienemmän kielialueen vuoksi. Keskeisenä toimenä Kyberturvakeskus suositti toimialan tilannekuvan jakamiseen panostamista, koska samat hyökkäykset kohdistuvat tyypillisesti aaltoina eri toimijoihin. Keskustelussa nämä havainnot vahvistettiin ja toimenpide-ehdotuksia kannatettiin.

Kolmantena aiheena puheenjohtaja alusti lyhyesti digitaalisen euron selvitysvaiheen tilanteesta. Aiheelle tullaan perustamaan erillinen kontaktiryhmä, johon tullaan kutsumaan mukaan joitain maksuneuvoston jäseniä, mutta laajemmin esimerkiksi pankkeja ja siksi ryhmä on maksuneuvostosta erillinen.

Viimeisenä laajempuna kokonaisuutena kokouksessa käsiteltiin eurooppalaisia maksamisen hankkeita. Aluksi Jussi Terho Suomen Pankista antoi lyhyen tilastokatsauksen SEPA-pikasiirtojen käyttöönoton kehityksestä Suomessa. Niiden määrä on noussut portaittain, mutta kasvu johtuu siitä, että jo aikaisemmin niiden käytön aloittaneet toimijat ovat lisänneet pikasiirtoina toteutettavien maksujen osuutta.

Tämän jälkeen Inkeri Tolvanen Finanssiala ry:stä kertoi neljästä eurooppalaisesta kehityshankkeesta. SEPA-pikasiirtojen käyttöön ottamista seurataan Euroopassa tarkasti ja sen vauhdittamiseksi voi tulla komissiolta myös tarvittaessa sääntelyä. Nordic Payments Council (NPC) koordinoi näitä aiheita pohjaismaisella tasolla ja seuraa eurooppalaista standardien kehitystä. Tämän myötä harmonisointia toimintatavoissa tapahtuu myös Euroopan suuntaan. Toisena teemana oli maksupyynnö eli request to pay (R2P), jota Tolvanen piti ehkä tärkeimpänä käynnissä olevista hankkeista. Se on SEPA-maksuista erillinen palvelu, joka mahdollistaa maksujen integroimisen liiketoimintojen prosesseihin. Suomessa R2P voi esimerkiksi olla avain vanhan invoice-verkkolaskustandardin uudistamiseen. R2P-säännöstö on jo otettu käyttöön ensimmäisenä versionaan ja sitä tullaan täydentämään jatkossa lisäämällä mukaan esimerkiksi valuuttariippumattomuus. Kolmantena teemana Eurooppalaisen kehityksen saralla oli mobiilimaksamisen kansallisten järjestelmien teknisen yhteensopivuuden kehittäminen. Tähän ollaan luomassa standardia Euroopan maksuneuvostossa (EPC). Viimeisenä Tolvanen mainitsi standardin QR-koodien käyttämiselle maksupäätteillä, jota kehitetään Euroopan vähittäismaksuneuvoston (ERPB) toimeksiannosta.

3.12.2021
SP/FIVA-EI RAJOITETTU
Julkinen

Kokouksen viimeisenä aiheena oli European Payments Initiative (EPI) -hanke. Sitä esittelivät EPI interim company:n toimitusjohtaja Martina Weimert sekä OP:n Antti Karhu. EPI:n tarkoituksena on perustaa uusi eurooppalainen vähittäismaksamisen ratkaisu, joka voisi tarjota vaihtoehdon kansainvälisille korttiyhtiöille. EPI tulee pohjautumaan ainakin osittain SEPA-pikasiirtoon ja sen tavoitteena on siten olla prosessiltaan nopeampi ja kustannuksiltaan matalampi kuin korttimaksut. Tällä hetkellä hankkeessa on mukana 22 osakkeenomistajaa seitsemästä Euroopan maasta, joukossaan suomesta OP ja Nets. Sillä on vahva poliittinen tuki Euroopan komissiolta ja myös keskuspankeilta. EPI:n tavoitteena on, että ensimmäiset palvelut ovat käytettävissä vuoden 2022 lopulla. Toiminnan käynnistyttyä Euroopassa myös laajentuminen globaaliksi on mahdollista. EPI tulee toimimaan taustalla ja varsinaiset asiakasratkaisut toteutetaan pankkien tai maksupalveluntarjoajien toimesta. Uusi jäseniä haetaan liittymään hankkeeseen mukaan. EPI on lähestynyt viranomaisia ja hakee taloudellista tukea EPI:ä käyttävän kauppiaaverkoston rakentamiseen.